

Hrvatski zavod za knjižničarstvo
KLASA:612-01/25-01/04
URBROJ:474-05-1
U Zagrebu, 27. siječnja 2025.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu na temelju članka 18. stavak 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narode novine“ br.145/24) i članka 24. podstavka 13. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti („Narodne novine“ br. 17/2019, 98/19, 114/22 i 36/24) donosi

ODLUKU

1. Proglašava se da dvije jedinice knjižnične građe, treći svezak knjige Osman Ivana Gundulića tiskane 1826. godine u Dubrovniku te knjiga Osman Ivana Gundulića tiskana 1844. godine u Zagrebu iz Knjižnice Klasične gimnazije Ivana Pavla II. Zadar, Jerolima Vidulića 2, 23 000 Zadar, imaju status kulturnoga dobra.

2. Predmetne jedinice stare građe navedene su u inventarnom popisu koji se nalazi u prilogu ove Odluke i čini njen sastavni dio.

3. Za kulturno dobro iz točke 1. ove Odluke utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite:

- predmetno kulturno dobro imatelj je dužan čuvati u odgovarajućim sigurnosnim i mikroklimatskim uvjetima
- zaštitni i drugi radovi na predmetnom kulturnom dobru smiju se poduzeti samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela
- imatelj kulturnog dobra dužan je provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje, korištenje i dostupnost predmetnoga kulturnog dobra
- imatelj kulturnog dobra dužan je o svim promjenama na predmetnom kulturnom dobru, oštećenju ili uništenju, te o nestanku ili krađi predmetnog kulturnog dobra odmah obavijestiti Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu i nadležno tijelo
- predmetno kulturno dobro ili njegovi dijelovi, sukladno odredbi članka 53. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ne smiju se iznijeti iz zemlje osim uz posebno odobrenje nadležnog tijela u slučajevima predviđenim člankom 54. toga Zakona
- predmetno kulturno dobro smije se prodati samo pod uvjetima iz članka 78. i 79. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara
- imatelj kulturnoga dobra dužan je osigurati dostupnost predmetnoga kulturnog dobra u svrhu korištenja, istraživanja i izlaganja/prezentacije
- imatelj kulturnoga dobra dužan je trajno čuvati svu dokumentaciju o građi koja ima svojstvo kulturnoga dobra
- o poduzimanju mjera zaštite i drugih radova (digitalizacija, posudba, izmještanje, prezentacija/izlaganje građe i dr.) imatelj kulturnoga dobra dužan je voditi/čuvati dokumentaciju

4. Određuje se upis knjižnične građe iz točke 1. ove Odluke u Evidenciju knjižnične građe za koju je utvrđen status kulturnog dobra, a koja je sastavni dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.

O b r a z l o ž e n j e

Knjižnica Klasične gimnazije Ivana Pavla II. Zadar posjeduje dvije jedinice stare građe, a radi se o knjigama čiji je autor znameniti hrvatski barokni književnik Ivan Gundulić, i to *Osman, spjevagne vitesko Giva Gundulichja vlastelina dubrovackoga : osnanjegnem djellaa Gundulichjevieh i scivotom Osmanoviem priteceno, sdarscjagnima pjevagnaa naresceno, nadomjeregnima stvarji od spjevaoza u kratko narecenieh i isgovaragnem rjeci tkomugodi sumracnieh sljedjeno. Rasdjelak trechi*, tiskana u Dubrovniku po Antunu Martekini 1826. godine te *Osman : u dvadeset pievanjah : sa slikom piesnika i riečnikoma* tiskana 1844. godine u tiskom Ljudevita Gaja u Zagrebu. Objе su knjige tiskane na hrvatskom jeziku i na latinici.

Navedena dva izdanja djela *Osman* su zapravo prva tiskana izdanja ovog djela u Hrvatskoj i uopće, a tiskana tek u prvoj polovici 19. stoljeća u Dubrovniku i Zagrebu, iako je djelo vjerojatno nastalo tridesetih godina 17. stoljeća. Od svoga nastanka do 19. stoljeća kroz brojne prijepise postalo jedno od najpopularnijih djela toga razdoblja u Dubrovniku i Dalmaciji, da bi s Ilirskim pokretom postalo najznačajnije djelo starije hrvatske književnosti što je potvrđeno njegovim tiskanjem čak tri stoljeća nakon nastanka u vrijeme Ilirskog pokreta.

O provenijenciji građe svjedoče *ex librisi* (žig) na naslovnim stranicama knjiga te vlastoručne posvete i bilješke na građi. Na primjerku *Osmana* iz 1826. godine žig je *Knjižnice Sбора duhovne mladeži zagrebačke* te dvije rukopisne bilješke na predlistu *Iz narodne ilirske mladeži duhovna semeništa Zagrebskoga knjižnice i Vezana troškom g. Luke Ilića druge godine bogoslova. 1840. godine*. Primjerak iz 1844. godine ima žig *Knjižnice nadbiskupskoga sjemeništa zagrebačkoga*. Navedene dvije knjige dospjele u školsku knjižnicu Klasične gimnazije Ivana Pavla II. iz knjižnice Sjemeništa Zmajević, o čemu svjedoči stara signatura na knjigama. To se, po svemu sudeći, dogodilo prilikom razdvajanja ovih dviju ustanova, odnosno prilikom podjele knjižničnoga fonda i preseljenja Klasične gimnazije u novu školsku zgradu što potvrđuje izjava osobe odgovorne za zastupanje Klasične gimnazije Ivana Pavla II.

Građa nije organizirana u zasebnu zbirku jer su u fondu školske knjižnice samo dvije knjige koje po kriteriju nastanka ostvaruju pravo na status kulturnog dobra. Knjige su inventarizirane i stručno obrađene te su kataložni zapisi vidljivi u javno dostupnom katalogu školske knjižnice. Nadzorom je utvrđeno da se knjige čuvaju u primjerenim uvjetima. Pohranjene su u stakleni ormar i ograničen im je pristup, odnosno nedostupne su za slobodno korištenje. Na knjigama su vidljivi tragovi mehaničkih i fizikalno-kemijskih oštećenja do kojih je došlo pod utjecajem različitih procesa, prvenstveno onih izazvanih prirodnim starenjem papira i upotrebom. Oštećenja su vidljiva na hrptima, koricama i knjižnim blokovima.

Klasična gimnazija Ivana Pavla II. Zadar je pravni sljednik Nadbiskupske klasične gimnazije u Zadru i Nadbiskupske srednje škole za spremanje svećenika u Zadru, odnosno Sjemeništa „Zmajević“ u Zadru. Sjemenište „Zmajević“ u Zadru osnovano je 1748. godine kao hrvatsko glagoljaško sjemenište, a u njegovu je sastavu od 1949. godine i klasična gimnazija. Knjižnica u Sjemeništu djeluje od 1832. godine, a osnovao ju je tadašnji rektor Giovanni Mischiatto. Škola je početkom devedesetih godina prošlog stoljeća dobila pravo javnosti i verifikaciju za izvođenje obrazovnog programa klasične gimnazije. Šk. god. 2005./2006. škola seli u novu zgradu i formalno se odvaja od Sjemeništa, a krajem 2006. godine škola mijenja naziv te umjesto Nadbiskupska klasična gimnazija s pravom javnosti postaje Klasična gimnazija Ivana Pavla II. s pravom javnosti.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Stručno povjerenstvo NSK za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu, na sjednici održanoj 18. prosinca 2024. godine, donijelo je odluku kojom proglašava da predmetna građa ima status kulturnoga dobra u smislu članka 18. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, te se, sukladno članku 18. stavku 4. istog Zakona određuje upis knjižnične građe iz točke 1. ove Odluke u Evidenciju knjižnične građe za koju je utvrđen status kulturnog dobra.

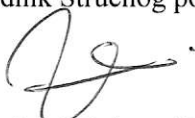
Sukladno članku 19. stavku 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara točkom 3. Odluke utvrđen je sustav mjera zaštite predmetnog kulturnog dobra.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

Predsjednik Stručnog povjerenstva

Ivan Volarević

Glavna knjižnica NSK u Zagrebu

prof. dr. sc. Ivanka Stričević

PRILOG:

1. Inventarni popis građe s osnovnim podacima (naziv, autor, datacija) za koju se utvrđuje svojstvo kulturnog dobra Republike Hrvatske

DOSTAVITI:

1. Dostava odluke obavlja se objavom na mrežnim stranicama NSK
2. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Odjel za Registar kulturnih dobara Hrvatske, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
5. Konzervatorski odjel u Zadru, I. Smiljanića 3, 23 000 Zadar
6. Pismohrana